

Forfatter: Holberg, Ludvig

Titel: Udrag fra Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

Citation: Holberg, Ludvig: "Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret", i Holberg, Ludvig: *Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret*, udg. af F. J. Billeskov Jansen, Rosenkilde og Bagger, 1969-1971, s. 296. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-holb11val-shoot-idm140209964435088/facsimile.pdf> (tilgået 11. maj 2024)

Anvendt udgave: Værker i tolv bind 1: Natur- og folkeret

EPISTLER

- ubilligere, urimeligere*. – *udi min Helte-Historie*, i Holbergs Heltes sammenlignede Historier (1759) danner den store græske Filosof *Sokrates* (469–399 f. Kr.) og den thebanske Statsmand og Feltherre *Epaminondas* (d. 362 f. Kr.) det afsluttende Par. – *seculum*, lat. Aarhundrede. – *Turenne*, Henri de la Tour d'Auvergne, vicomte de Turenne (1611–75), fransk General.
- S. 125. *Ramsai*, Andrew Michael Ramsay (1686–1743), Skotte, som omvendt til Katolicismen udfoldede et stort Forfatterskab, især paa Fransk. Hans *Histoire du vicomte de Turenne* udkom 1735 paa Fransk og Engelsk. – *rar, sjælden*. – *Skikkelighed*, brav, sømmelig Optræden. – *Scipionis*, dvs. Scipios; Scipio Africanus d. Æ. (237–183 f. Kr.), romersk Feltherre, Konsul 205 og 194 f. Kr. Om ham fortælles en lignende Historie, som imidlertid ikke synes at kunne staa for historisk Kritik (Ep. 161). – *en stor Stad*; Ramsay, der er Kilden, angiver ikke hvilken. – *Marquis de Louvois*, François Michel le Tellier (1641–91), fransk Krigsminister. – *fortalede*, bagtalte. – *Moderation*, Maadehold, beherskede Optræden.
- S. 126. *Fortis*, Tab. – *Erindring*, Advarsel. – *Meriter*, fortjenstfulde Egenskaber. – *Vanitet*, Forfængelighed. – *min Salig Fader*, Christian Nielsen Holberg (o. 1620–86). Han tjente sig op i de militære Grader indtil Oberstløjtnant. Alle Kilder vidner om hans fortræffelige menneskelige og militære Egenskaber. – *Bravoure*, fr. Tapperhed. – *var neppe et Aar gammel*, Faderens Dødsdag er 29. Marts 1686. Holberg var i Virkeligheden omtrent 16 Maanedre gammel. Indtil sine sidste Aar troede han imidlertid, han var født 1685 og ikke 1684. – *til Canonisation*, til at blive erklæret for Helgen. – *Assurance*, Overbevisning, Sikkerhed. – *Imagination*, Fantasi, Indbildning.
- S. 127. *mine moralske Tanker*, Moralske Tanker, 1744; se Bind X. – *Materia*, Emnet, Stoffet. – *Pufendorff*. Den tyske Historiker og Jurist Samuel Pufendorf (1652–94). Hans Haandbog i Natur- og Folkeret, *De jure naturæ et gentium* (udg. 1. Gang 1672) var Holbergs Hovedkilde til Introduction til Natur- og Folkeretten (1716), som er optrykt i nærværende Udgave Bind I. – *Buddéus*. Den tyske Teolog Johann Franz Budde (1667–1729). Han udgav blandt mange andre Skrifter den første udførlige lutherske Etik, *Institutiones theologiæ moralis* (1711). – *Jeronimus*, Kirkefaderen Hieronymus († Aath.). – *Ciceronem*, af lat. Cicero, romersk Statsmand, Taler og Forfatter (106–43 f. Kr.). – *Senecæ*, dvs. Senecas. Seneca, romersk Filosof og Forfatter (ca. 4 f. Kr.–65 e. Kr.). Her citeres hans 94. Epistel.
- S. 128. *Plato*, den græske Filosof Platon (427–348 f. Kr.) i Faidon. –